

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYA.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota,
első emelet, az udvarban.

Köd.

— december 13.

Gyönyörű birodalom ez a ket-
tős birodalom! Fölfordulás itt, föl-
fordulás ott, fölfordulás mindenütt.
S a jövőt homály takarja: sűrű őszi
köd, amely elborít mindent.

Magyarország iszonyu küzdel-
mek előtt áll. A hosszú obstrukció
tombolása szelid idiót volt ahhoz a
viaskodáshoz képest, amely most
készül és amely képviselőház mai
ülését fog kitörni. Átveszi uralmát
a parlamentben a nyers erő, amely
vagy ökölrel dolgozik, vagy szu-
ronnyal és golyóval. Odáig ju-
tottunk, hogy a magyar törvény-
hozás termében valósággal vere-
kedni kell a hazáért.

Odáig jutottunk egy évtizedes
uralomnak maradisága, értelmetlen-
sége és rövidlátása folytán. A nem-
zetben keserűség gyülemlett föl;
elégedetlenség dult a lelkekben,
hogy önálló államiságunk, függet-
lenségünk és nemzeti disszidálásunk
afféle házi használatra berendezett
csillogó ékességgé lett, de kifelé ki
nem domborodott és a közös in-
tézvényekben nem érvényesült. Ez

a keserűség okozta az obstrukciót
s az obstrukció okozta a lelkek
megvilágosítását és az osztrák ha-
gyományos vaskalapnak beveré-
sét; az obstrukció sikere azonban
földidézte a hatalmi erőszakot. Így
az októl az okozatig, apáról fiura
származtatva az eseményeket, év-
tizedes eredendő politikai vakság-
nak kell tulajdonítanunk a jelen-
legi állapotot, amely, fájdalom, min-
dennek mondható inkább, csak épü-
letesnek, virágzóknak, kívánatosnak
és megnyugtatóknak nem.

Ez a magyar viszonyok rajza.
Most vessünk át egy pillantást a
Lajtán tuli „államfélre“.

Itt kétségbeesítő és vigasztalan
a kép. Magyarország majd csak
talpra áll a maga évezredes fejlő-
dése erejéből. De Ausztria hogyan
tápázkodik föl abból a kénytelen
zürzavarból, amelyből az ő nép-
fajai összevissza vannak keveredve,
mint hínárban a gazdátlan csónak?

A centralizáció hosszú bün-
lajstroma, majd a porosz hatalom
nagyranövekedése nyomán hirtelen
fölülkerekedett szlávizáló irányzat
s egészben az a vakság, amely vál-

tig makacsul elzárkózik a külön-
böző nemzetek különböző életnyil-
vánításaitól, óhajtasaitól és szüksé-
geitől: végzetesen és csufosan meg-
bosszulja magát Ausztriában, az
eddiggi rendnek teljes tarthatatlan-
ságában és az orvoslás lehetőségé-
nek teljes reménytelenségében.

Evek óta ügyességre és ravasz-
ságra elsőrendű mester kísérletezik
Ausztria testén. Körber dr. sokat
tud és sokat elbir. Ezeremester. Ő
belgyógyász, sebész, szemész, szü-
lész s meg-megpróbálkozott már a
szuggeszcióval és hipnózissal is.
Minden hasztalan: az elalélt osz-
trák alkotmányosságba új életet ön-
teni képtelen. Semmiféle kenőcs,
sem csábítás, sem fenyegetés, sem
pénzáldozat nem használ. Próbált
már Körber dr. vércsapolást is,
olyan formán is, hogy — Magyar-
ország vérén akarta lábra állítani
Ausztriát. Csufos kudarcot vallott,
első sorban Magyarországon, amely
az operációra egyáltalán nem mu-
tatott hajlandóságot, — de azután
Ausztriában is, amely ugyan szi-
vesen látná Magyarországot vérét, de
csak privát mulatságból, nem pe-
dig azért, hogy lemondjon — egyéb

Apró dalok.

I.

Banda Marci hegedűjén
Szól a magyar nóta,
Nagy egyedül hallgatgatom
Óreg este óta.

Egyszerre csak úgy elszorul
Szegény szívem tája,
Mintha minden, ami fájhat
Mind egyszerre fájna.

Sir a nóta, véle sirok,
Óreg cigány nézi
S úgy örül a lelke, hogy van,
Ki a nótát érti.

Nekem huzza, felém hajol
A szeme úgy lángol,
S szó nélkül úgy beszélgetünk
Egy szép szöke lányról...

II.

Az élet szennyes árja zug, forr
S hívólag intetet felém.
A bűn kiáltja: jöjj csak hozzám
Megadok mindent néked én.

Ne légy buta, álmoknak élve,
Az él itt csak, ki nékem él,

Ényém a nyár minden virága,
Téid a szenvedés, a tél...

Nem is felelek a hívásra,
De némán, felelet helyett
Elveszem és ezer csókkal
Hintem be az arczképedet.

III.

Késő bánat, késő könyek, minek az?
Hogyha elmúlt, vissza nem jön
Soha többé a tavasz.

Hiába hull forró könyünk, hiába,
Csak jön az ős, csak jön a tél
A szivre, a virágra.

Mosolyogva fogadjuk, ha hull a dér,
Örülünk, hogy volt tavaszunk
S ne bánjuk, hogy itt a tél.

Vértesy Gyula.

A bombázás.

— René Maizeroy. —

...Madame d Renève sohasem akarja
észrevenni, hogy az ember már szinte bele-
hal a szende nyugodt szemei után való
vágyba, melyeknek olyan a színe, mint a
távoli halmoké és hegyeké, mikor leszállt a

szürkület? Nem akarja észrevenni, hogy az
ember képes lenne magát alávetni a legke-
ményebb próbáknak érte, hogy nem venne
többet kártyát a kezébe, nem nyulna koc-
kához, egy évig hü lenne a kedveséhez s
örökre bucsút venne d'Orville marquis
gyilkos ajkaitól, Camargo vacsoráitól, Syl-
wine perverz szerelmétől? Nincs rá eset,
hogy legalább egy napra megkönyörüljön
rajta?

Vagy a közönyével, a hidegségével
akarja lekötöni az embert? Nem jobb lenne-e
ha ez a gyönyörű asszony egy talpazaton
foglalna helyet, mint márványszobor, azon
nimfák és istennők közt, kik a versaillesi
parkot benépesítik?

Ezeket a fájdalmas kérdéseket Gaspard
de Gordes herezeg intézte önmagához jó
egypár hét óta.

Még soha asszony annyira meg nem
zavarta az eszmét, mint ez.

Minden tetszett neki rajta: lassu von-
vontatott pillantása, előkelő mozdulatai,
unatkozó arczkifejezése, rózsás arczának
gödröcskéi, alakjának karcsúsága, hattyu-
nyaka, gyönyörű keskeny kezei, kerek nyaka,
mely kékes erekkel volt behálózva, apró
lábai, melyekről az ember térden állva sze-
retné lehuzni a sarukat.

Hogy annál jobban élvezhesse azt az
ibolyaillatot, melyet csipkái és szalagjai
árasztottak, hogy hangjának édes zenéjét

A „Hungária kávéház“

zene-kara által. Kitűnő italok, hideg büffet,

a helybeli és vidéki intelligencia találkozó helye, hol minden kedd, csütörtök
szombat és vasárnap **Zene-estély tartatik** fekváltva **RÁCZ KÁROLY** és
MAGYARI TESTVÉREK

saját termésű boraim. — Kiváló tisztelettel

Weichinger Karoly.

multságairól, a melyek a züllés perverzítésével járnak.

Most hire járt, hogy a csodadoktornak valahogy mégis sikerült föltámasztani betegét. Hiu reménység volt. A kuruzsló ez egyszer önmagát is ámitotta, nemcsak az egész világot Ausztria ma is bizony csak olyan nyavalyás, amilyen volt.

Ősz királyunk pedig elutazott Magyarországról. S hová menjen, ha innen elmegy? Fölment Bécsbe. Itt nyomoruságot hagyott hátra, ott még nagyobb nyomoruságot talált. Szegény öreg király! Elmondhatja: „Köd előttem, köd utánam, köd mögöttem!”

Nehéz sor kormányozni ezt a két országot!

A nemzet szava.

— december 13.

Valóban izgalmas vasárnap volt a tegnapelőtti, tele az összecsapó meggyőződések harci lármájával és tobogásával. Tisza István grófot közpórral bucsúztatták Marosvásárhelyen. A szociálisták pedig tüntettek Pozsonyban: itt is, ott is összetűzték a vélemények és mindenik magának követelte a — hangosabb szót. A régi módinak úgy látszik, vége; a nép megnyilatkozásának egy új stílusú korszaka kezdődik, amely egyelőre még nem oly harmonikus, mint a régi volt, de a zavaros voltában is haladást jelent. Közeledést az igazsághoz.

Eddig is rendeztek népgyűléseket, sőt nagygyűléseket is Magyarországon. Am ezeknek az uralkodó karakterük éppen az volt, hogy rendezték őket. Afféle ünnepek voltak, látványosságul egy vagy több híres emberrel, a politikai élet vezető alakjaival, a kiknek a fogadására a rendezőség kivonultatott egy sereg fehér ruhás leánykát,

vagy kokárdás lovaslegényt. A nép pedig összegyűlt, hogy élvezze a multságot, megnézze a bandériumot, színről-színre lássa és hallhassa a híres politikusokat. A politikusok szónokoltak, a nép éljenzett és végül közösen banketteztek. Elűtő nézetek nyilvános mérkőzéséről az ilyen sokadal-makban szó se volt. Az emberek bókokat mondottak egymásnak szónoklat, vagy pohárköszöntő formájában, arra azonban volt gondja a rendezésnek, hogy minden nyilatkozat harmoniában legyen az ünnepség irányával és céljával. Ez ezt természetesen is találta mindenki.

Ez tagadhatatlanul igen udvariasan volt így. Az udvariasság pedig határozottan szép erény. De azt mondani róla, hogy a legfontosabb és legbecesebb erény a nemzeti boldogulás föltételei között, bizonyára tulságos — udvariasság lenne. Ennél mi az őszinteséget a nemzeti akarat, illetve a polgárság véleményének megnyilatkozásában becsesebb virtusnak tartjuk. És ezért, ha ez amazzal összeütközik, legyen látványnak bármily kellemetlen, vagy esetleg még eredményében fölháborító is: tragikusnak egyáltalában nem tartjuk. A megé demelt tekintély tiszteletének kell, hogy híve legyen minden józan gondolkodású ember. De a legtiszteletre méltóbb tekintélyek sorában látjuk a meggyőződést magát is és elemi jogának tiszteljük azt, hogy megnyilatkozhassék mindig ott, ahol éppen meggyőződésük tanúságtételére jöttek össze az emberek.

E megnyilatkozásnak kétségtelenül nem a legméltóságosabb és legértetesebb formája a lehurrogás, főként olyan helyen, a honnan az ellentétes véleményt nem szorítja ki rendőrkordon, zsandárszurony és huszárkard. De azért bizonyos, hogy akik így használják is, egy meglevő joggal, amely mindnyájunknak becses és amelyet ennél fogva szívesebben látunk esetlen köntösben is élőnek, mint udvariasan dermedtnak, vagy tehetetlenül elaltatottnak. Ha politikusok, igen helyesen, odamennek a polgársághoz, hogy a maguk tájékoztatására, vagy igazolására a véleményéről megkérdezzék, akkor igenis, szólaljon meg a polgárság. Helyeseljen, vagy hejtelenítsen, de nyilatkozzék teljes őszinteséggel: ez az, amit akarok!

Ezek a nyilatkozatok mindig ellentétesek lesznek, mert aktuális, friss kérdésekről emberek százezrei és milliói tökéletesen egyformán soha se gondolkodnak, de a megnyilatkozások összességéből mégis ki fog bontakozni a nemzet őszinte akarata és ennek a megismerése olyan érték, amelyért dolgozni, fáradni és esetleg kellemetlenségeket is eltűrni hazafi lélekkel nemcsak méltó, de gyönyörűséges föladat.

A magyar politikai életben az igazi közvélemény oly nagy terjedelmű megnyilatkozó készségét, mint az utóbbi hetekben, alig láttunk. E megnyilatkozás jelenségei nem mindig lehettek teljesek. Egyrészt a rendőrség, meg a katonaság, mint keret, még tulságosan nagy szerepet játszik; másrészt meg a vitába szálló ellenkező meggyőződés kapacitáló formái se olyanok mindig, hogy az eszmecsere fogalomkörébe beillenek. De magát azt a faktumot, hogy a maga sorsa intézésében a nemzet az eddiginél nagyobb energiával követel meghallgatást és a politika hivatásos intézői erre valóban nagyobb készséget is mutatnak, határozottan örvedetesnek tartjuk. Ez magában olyan eredmény, amely mellett e megnyilatkozás formái jelenségei jelentőség dolgában egészen hátraszorulnak.

Politikai képek.

Tisza István vasárnap Marosvásárhelyen járt a bandájával. Csufos, szégyenteljes volt a bevonulása. A polgárság gyászjelentéseken tudatta Tisza István érkezését. Az ablakokat lefüggönyözték, a háztetőkre gyászlobogókat tűztek ki. A nép izgatott közbekiáltásokkal és szidalmakkal tüntetett a gyalog sétáló miniszterelnök ellen, aki hirtelen egy hotelba menekült, mikor

hallhassa, hogy annál többször közelében tartózkodhassék, még arra is képes volt, hogy lakój-ruhát öltönn magára s beálljon a palakinvivói közé.

Féltékeny volt a kutyájára, melyet szeretettel halmozott el, mely ott nyugodott a ruhájának uszályán. Féltékeny volt a komornájára, ki öltöztette és vetkőztette; a fodrászra, ki a haját fésülte és beporozta. Féltékeny volt az abbérra, ki ágya mellé ülve bohó históriákat mesélt el neki, s a férjére, ki minden szeszélyét teljesítette.

Attól tartott, hogy ez a szenvedélye előbb-utóbb az örültek házába juttatja. Mátta megfélekedzett a hajóiról, melyek Marseille kikötőjében horgonyukon vesztettek, arról az ezredről és tisztjeiről, melyek ő toborzott s mely türelmetlenül várta az indulás idejét, hogy a fejedelem szeszélyét kielégítsék s a Guinea partján fantasztikus birodalmat alapítsanak.

S bármint a nyomában volt is éjjelnappal, bárhogy kért, könyörgött, rimánkodott is neki, a kegyetlen szívű asszony makacsul megmaradt büszke megközelíthetlenségében.

Nicole de Renève egy este egy ősi rózsának a szirmaiát tépve halálos unalmában. Egyszerre csak felsóhajtott.

— Semmi sem mulattat. Nagyon unom magamat. Mutasson nekem valami olyat, aminőt soha életemben nem láttam s amitől nem fog el mindjárt az ásitás. Ki tudja... akkor talán meghallgatom a kérését.

Következő vasárnap Gordes herceg meghívott néhány udvarhölgyet — és néhány barátját, hogy nézzék végig a dragonyosok fölött tartandó szemlét, a pattan-

tyusok és gyalogosok fölvonulását, akiknek versenye után ki kellett vonulniok az ö alloigny-i kastélyának az esplanadeja elé.

Madame de Renève elfogadta a meghívást.

A századok, melyeknek szeptember végén Afrikába kellett volna hajóznok, a bokrok és virágszönyvek közt ütötték föl sátraikat. A lobogókat vígan leugette az úde ősi szél. A dobosok, kürtösök, trombitások diadalmi harsonával, dobpergéssel üdvözölték a kormányzó meghívott vendégeit. A katonák pedig tisztelegnek.

Gordes herceg végigvezette előkelő vendégeit a márvány lépcsőkön, a remek teraszokon, a gyönyörű szekrényekkel beagatott végtelen folyosókon, a világos szobákban, a drága könyvekkel telt könyvtáron, a velencei üvegekkel diszes kápolnán, s a hatalmas éttermen, melyben aany azüst ragyogott, hogy egy király is megirigyelhette volna.

A lakoma méltó volt a vendégereghez.

Azután meghallgatták a versenyek végét, s megszálltak a park pázsitszönyveit és teraszait, hol maraschinós szörbetet, olasz muskotálybort, görög aszút s finom süteményeket szolgáltak föl.

Monsieur de Gorges meghajtván magát Madame de Renève előtt, így szólt hozzá:

— Méltóztassék értelemre adni szépen, hogy véletlenül nem volt-e szemtanuja valami háborús jelenetnek, például olyan-nak, hogy egy citadella nem akarta magát megadni s a tűzéréség addig bombázta, míg nem maradt belőle egyéb, mint egy füstölő rom.

Az asszony meggondolatlanul felelé: — Nem voltam szemtanuja Monseigneur.

Ekkor a herceg háromszor intett brugesi csipkével diszitett zsebkendőjével, a katonák esatarendbe álltak, a harsonák ostomra fújtak, s a tűzerek a kastély falainak és tornyainak irányozták ágyúikat.

A gyorstűz reszkettette meg a léget, közbe puskák robotgattak, golyók zúgtak, fűtyültek neki a nagyuru laknak.

Nemsokára fekete rések tátongtak a vastag falakon. A homlokzatról nagy darab törmelékek, egész falak omlottak le tompa zuhanással.

Hatalmas füst- és porfelhő csapott az égnek.

A tetőzetten lángnyelvek csaptak ki, végifutottak a kastély egész hosszában, beborították az egész épületet, mintha szent János estélyén óriási örömtűzet gyújtottak volna.

A herceg vendégei meghökkenve szemlélték ezt a tragikus látványt. Azt kérdezték önmaguktól, hogy nem valami lidércz üzi e velük játékát, nem ittak-e tulsokot a pezsgőből vagy likőrökből, s nem tébolyodott-e meg a házigazda.

Gordes herceg azonban teljesen józanul, derűt mosolylyal hajlott Madame de Renèvehez s kesztyűje szélét tiszteletteljesen megcsókolva mondá:

— Most már meghallgathatja kérésemet édes szívem s valahára az enyém lesz, mert óhajtsához képest olyat mutattam a szép utó-szezonban, aminőt még nem látott.

a nép haragja erősebben tört ki a központi zudított a pécsovics bandára. A rendőrkapitánynak beverték a fejét. Az utóán egy fekete koporsót hordoztak körül, amelyre az volt írva „Itt nyugszik a magyar alkotmány. Megölte Tisza István.” Ezt a koporsót elakarták venni a néptől a rendőrség, amiből megint véres verekedés lett. Egy másik helyen felakasztottak egy lámpavasra egy szalmababot s egyre azt kiáltották:

— Itt lóg Tisza István!

A szabadelvű párt családi ünnepén nagyon kevés komoly szó esett. Tisza még részeg emberekről is beszélt.

A miniszterelnök hat óra tájban indult el különvonatán Marosvásárhelyről. A marosvásárhelyi polgárságból, mely mindvégig megőrizte nyugodt méltóságát, ekkor kitört az elfojtott harag és keserűség *megrohanta a pályaudvar felé tartó kocsisort.* Gróf Tisza kocsiját kövekkel hajigálták meg, egymásután kétszer lőttek reá, de egyik lövés sem talált. Egy omnibuszkocsit felfordítottak, amire azután a közelben levő huszárság vad rohammal támadt a polgárságra, vérengzést rendezve.

Igy vonult ki gyors vágatással Tisza a székelység fővárosából...

Jövő vasárnapra várják Apponyt és a többi ellenzéki vezéreket

Berzeviczy Albert a márványképű kulturminiszter Iglón beszélt. A leltári tapsonczok örültek beszédének. A nép távol tartotta tőle magát.

Tisza hálálkodik.

Gróf Tisza István miniszterelnök Trencsén vármegye üdvözlő és bizalmi feliratára a következő leiratban válaszolt:

Trencsén vármegye t. közönségének Trencsén. Azon nehéz küzdelem után, amelyet az országgyűlési szabadelvű párt önfeláldozó támogatásával hosszú harcok árán megszerzett parlamenti alkotmányunk érdekében megvívottam és amelybe egész lelkemet, minden erőmet beléhelyeztem, nagy örömmel töltött el Trencsén vármegye hazafias közönségének oly megleghangu üdvözlője, amelyet ez alkalommal intéztem hozzám.

Hazafias aggodalmaim közepette, amelyek ezen küzdelemre készítettek, nagy megnyugvásomra szolgál, hogy amint az ország minden részéből hozzám érkező hasonló üdvözlőlektől látom, a nemzet döntő nagy többsége kellően méltányolja azon vitális, nagy nemzeti érdekeket, amelyek minket ezen harcra indítottak és ezért teljes mértékben helyesli vállalkozásunkat, helyesli az utat-módot, amelyet kénytelenek voltunk választani, hogy állandó veszéllyel fenyegetett alkotmányos gépezetünket megmentsük.

Fogadják őszinte köszönetemet szíves megemlékezésükért, amely újabb ösztönzésül szolgál a kormánynak, hogy a megkezdett uton teljes eréllyel és a cél nagyságának megfelelő kitartással tovább haladva, hazánk nyugodt, békés fejlődését a jövőre biztosítsa. Hazafias tisztelettel Tisza s. k.

Hogy adja a gróf ur az ártatlant és meghatottat! Pedig jó volna tudni, mennyibe került a trencsénai meg a többi „bizalmi nyilatkozat”, melylyel a szabadelvű pártot köszöntötték.

Üresek a boltok.

— december 13.

Dehogy is üresek! Tele vannak a legmesszebb menő igényeket bőségesen kielégítő árukkal, csak vevő nincs, aki a kereskedelem lassu érverését egy kissé föléllentené. Üres a pultok előtt a térség, a meiyet a vásárló közönségnek kellene betöltenie. És ez nagy baj. Itt a télvíz ideje, az ugynevezett „kereskedelmi szezon”, amikor a vásárlás föl szokott lendülni s mit tapasztalunk? Leverő üzleti pangást.

Akinek van pénze, minimálisra szorítja le szükségleteit, minden fillért a fogához ver s reszketve adja ki; de mennyivel nagyobb azoknak a száma, akiknek a mindennapi élet elengedhetetlen kellékeire is alig jut. Ilyen viszonyok közt könnyen érthető, hogy ipar, kereskedelem nyomorog.

Egyedül a hitel tartja még fenn az életet. A legtöbb iparos és kereskedő hitelt vesz igénybe, hogy hitelt nyújthasson s a fogyasztó közönség is kénytelen hitelműveletekhez folyamodni.

Az emberek keresetképesége nincs arányban a folytonosan emelkedő drágasággal s a haladás nagyratörő szelleme által fölkelített igényekkel. A kultura újabb-újabb vívmányai, a nagy és sebes lépésekkel mozgó haladás az emberiséget magával ragadja, napról-napra több a szükséglet, drágább a megélhetés, több pénz kell s az emberek keresetképesége ezzel a haladással nem tart lépést. — Vagyis: aki a korral élni akar, többet költ, mint amennyit produkálni képes.

Egy darabig ez a nehéz pénzügyi művelet megy s az egyensúlyozás művészete föntartja az embereket, utóbb azonban le kell szállni a magasságból, mert kifogy az erő s a művészet is cserélen hagyja az egyensúlyozót. Ennél a leszerelesnél van most a közönség.

Hogy a haladással lépést tarthassunk, a polgárság keresetképeségét kell emelnünk. Ha a munkaerő értéke gyarapszik s a polgárság kétannyi pénzt kereshet, mint ma, no meg ha a közteherviselési rendszer, az adófizetés egészségesebb alapokra kerül: megint lesz ipari és kereskedelmi élet s újra benépesülnek a boltok.

Az öreg honvédek.

— december 13.

Az 1848—49-es honvédegyletek orsz. központi választmánya nemrégiben ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy memorandumot intéznek a miniszterelnökhöz az 1848—49-es honvédek még élő közvitézzeinek, altisztjeinek és főtisztjeinek nyugdíjárulékai felemelése tárgyában.

A memorandumot megszerkesztették már, megküldték a vidéki egyleteknek s beadták a miniszterelnökhöz is.

Az öreg honvédek kérése nem igényel semmiféle különös ajánlatot, mert bizony a támogatás, amiben eddig részesültek az állam és a társadalom részéről, vajmi csekély, csak tengődni lehet, nem megélni, csak éppen, hogy az éhhaláltól menti meg agg honvédeinket.

Aki a 48. utáni időköt ismeri — mondják memorandumokban — és az ezt követő életünket, annak tovább magyaráznunk nem kell, hogy mi szenvedéseink dacára is

még fiatal erővel megállapíthatjuk volna jövőnket, megélhetésünket biztosítottuk volna, de az akkori viszonyok és rendszer azt lehetetlenné tették, míg most, midőn megélhetésünket biztosíthatnánk, elaggott romok vagyunk. A kivétel nem szabály és ha jó sorsunk és az Isten kedvező kegyelme egy-némelyikünknek kedvezett és megélhetésünket eddig biztosította, ez csak a mi szerencsénk és embefölötti törekvésünk s az ádáz sorssal szemben tanusított kitartásunk következménye.

Nem mint a választmány tagjai kérünk a magunk számára, hanem összes bajtársaink vőnapjai kívánjuk enyhíteni, hogy azon öntudattal hunyhassák be örökre szemüket, miként a nemzet nem hagyja el azon fiait, kik a nemzetet nehéz napjaiban védeni segítették és meg tudja becsülni keresetképtelenségük romjaiban is a nemzet haladókó vitézeit, harcosait és ezáltal elismerést szolgáltat azoknak, kiknek a szenvedésből és hazafias bánatból és keserűségből a legnagyobb osztályrész jutott.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Kedden, decz. 13. Áldozati bárány. (Bohózat.) „C” bérlet.

Szerdán, decz. 14. Görög rabszolga (Operett.) „A” bérlet.

Csütörtökön, decz. 15. Heidelbergi diákélet. (Szinmű.) „B” bérlet.

Pénteken, decz. 16. Enyingi Török Bálint. (Dráma.) „C” bérlet.

Szombaton, decz. 17. Tücsök (Életkép.) „A” bérlet.

Színházi hírek. Ma kerül másodsor szinre Walther és Stein 3 felvonásos bohózata „Az áldozati bárány”

Szerdán lesz a príze Sidney 3 felvonásos nagy operettjének „A görög rabszolga”-nak. Az operett főbb szerepeit Rózsa Lili, Krémerné Lili, Rományi Mária, Mezei Andor, Krémer Jenő, Havasy Szidi és Szilágyi Aladár játsszák.

A színház legközelebbi ujdonsága Kemechey Jenő „Az emigráns” című 3 felvonásos szinműve lesz, melynek vasárnap este lesz a premierje. Hálás szerephez jutottak a darabban: Jeszenszky Géza, P. Menszáros Margit, Szabó Irma, Sebestyén Géza, Iványi Antal, Krémer Jenő, Szilágyi Lajos, Csiky László és Faragó Odón.

NAPI HIREK.

— **A vízvezeték tervei.** Debreczen város vezető férfiai a legkomolyabban foglalkoznak azzal, hogy Debreczenben a csatornázást és vízvezetékét mielőbb megvalósítsák. A ker. miniszterium műszaki osztálya elis készítette ugy a vízvezeték, mint a csatornázás tervei. A közgyűlés a vízvezeték és csatornázás ügyében bizottságot küldött ki. Ez a bizottság ma d. u. 3 órakor Domahidy Elemér főispán elnöklésével ülést tart. Mint értesülünk a délutáni ülésen a bizottságnak nagy meglepetésben lesz része, amennyiben Debreczeni Jenő légszergyári igazgató, gépészmérnök a bizottságot felvilágosítja, hogy a vízvezeték tervei Debreczen talaj viszonyainak nem felelnek meg és ha a ker. miniszterium tervei szerint készítik el a

vizvezeték, akkor Debreczen vizvezetéke sohasem lesz jó és folytonos mizériák állanak elő, Debreczeni különben erre vonatkozólag terjedelmes jelentést és külön véleményyt nyújt be a bizottsághoz.

— **Városi bizottsági tagok választása.** A törvényhatósági bizottságban három tagsági hely betöltetlen, ketten, Szinay Gyula és Erdei Ferencz elhunytak, dr. Gulyás István pedig lemondott. A legutóbbi közgyűlés utasította a tanácsot, intézkedjék a tagsági helyek betöltése iránt. A tanács már megtette a szükséges intézkedéseket és a választás napját e hó 28-ára tűzte ki. A választás két helyen lesz. A Péterfia kerületi választók az egyház tanácstermében, a Csapó kerületbeli választók a kar. tanintézet földszinti 6. sz. termében szavaznak.

— **A szervező bizottság ülése.** A szervező bizottság a főispán elnöklésével holnap délután 4 órakor ülést tart.

— **Kuroki meghalt.** A keletázsiai harcztérről szomorú hír érkezett: a japánok legkiválóbb hadvezére, a 61 éves Kuroki meghalt. Hetek óta jelzik már halálhírét a lapok, kételkedve fogadta mindenki, de most egészen megbizonyosodtunk a leújtó hírből egy orosz távirat alapján, amely már Kuroki utódját is jelzi. Nagy gyász a japánok részén Kuroki halála. Eddigi legfényesebb haditényeknek ő volt a lelke s nevét a japánok örökké emlékükhöz fogják tartani.

— **Élet és halál.** November hónapban 535-en születtek Hajdumegyében. Ezek közül 22 halva született. Meghaltak novemberben 311-en. A múlt hónapban tehát 202-vel szaporodott természetes úton Hajdumegye lakossága.

— **Az elemi iskolákat megnyitják.** Debreczen város egészségügyi bizottsága tegnap délután ülést tartott, amelyen dr. Sárvári Gyula t. főorvos jelentése szerint a gyermekek közt fellépett difteritisz és vörheny járvány szűnőfélben van s így a debreczeni elemi iskolákat, — melyeket a járványok miatt bezártak, — holnap, szerdán reggel megnyitják. Az óvodák azonban továbbra is zárva maradnak, miután a betegség inkább a 2-5 éves gyermekek közt mutatkozik még szóróványosan. Ez mindenestre örömdetes dolog, — azonban a szülők, a közönség felhívataknak, hogy az óvintézkedéseket szigorúan tartásuk be s olyan családból, a hol beteg van, a gyermekeket ne küldjék iskolába.

— **Hajdumegye független érzesű megyebizottsági tagjai felkérnek,** hogy esztendőkn, december 15-én tartandó vármegyei közgyűlést megelőzőleg, a reggeli vonatok beérkezése után az Angol királynő ártérkép gyülekezzenek, hol 8 és 9 óra között nagyfontosságú értekezlet lesz. Szives és pontos megjelenés kéri. Kovács Gyula orsz. képviselő.

— **Mit is mondott a kabai asszony?** A nyáron történt az eset az egyik faluban, hogy az Unapján szokásos körmenet céljaira emelt alkalmi oltársátrak díszítésére a bíróné asszonyom összeszedett válogatott cifra asztalkendőket s a sátor belsejét ezzel díszítette fel. A legdíszesebb volt valamennyi közt egy asztalfutó. Hát ez is került az oltárra, hogy a körmenetet vezető lelkész arra az oltári szentéget elhelyezhesse.

A lelkész a mint belép, szemébe ötlük az a bizonyos asztalfutó, melynek felirata: „Mit is mondott a kabai asszony?” „Igyunk egyet komámasszony” volt.

Int a dékánnak, fordítsa meg azt

a terítőt, de tüstént, míg többen nem látják. A dékán bámul, kérdőleg tekint a lelkészre, végre odaszól:

— Tisztelendő uram, hiszen szinirül van az! S a jó dékán még most is álmélkodik, hogyhát ugyan miért kellett azt megfordítania.

— **Az adósság.** Szilágyi Jenő honvédőhadnagy, a pécsi honvédhadapródiskola tanárjelöltje, a múlt héten három napi szabadságra ment, hogy Debreczenben lakó nejét és kis leánykáját meglátogassa. A szabadság ideje hétfőn reggel tetelt s mikor még kedden délután sem jelentkezett, táviratban fordultak hozzá, hogy elmaradásának okát megtudják. Szilágyi helyett neje felelt és válaszában tudatta, hogy férje nem volt otthon Debreczenben, Pécsről egyenesen Bécsbe ment. Onnan irt neki. Kétségbeesítő volt ez a levél. Szilágyi azt irta a nejének, hogy többé nem tér vissza; se hozzá, se Pécsre. Meg fog halni, de úgy, hogy holtestét meg nem találhassák. A fiatal szerencsétlen főhadnagy ezóta bizonynyal végre is hajtott már fenyegetését. Anyagi zavarai üzték a halálba a szerencsétlen embert.

— **Megyei számonkérésék.** Hajdu vármegye számonkéréséke ma délelőtt 9 órakor Domahidy Elemér főispán elnöklés alatt ülést tartott, melyen a 15-iki közgyűlést készítették elő.

— **A Kisfaludy-társaság a Csokonai körhöz.** A százados Csokonai-ünnep iránt szokatlan érdeklődést tanúsít a legelső szépirodalmi intézet, a Kisfaludy-társaság, amint azt a Géresi Kálmán, Csokonai-kör elnökhöz küldött levél is bizonyítja:

Nagyságos Elnök ur!

A Kisfaludy-Társaság öszinte köszönettel vette a debreczeni Csokonai-Kör szíves meghívását a Csokonai halálának százados évfordulója alkalmából tartandó orsz. ünnepélyre.

Társaságunk, mely legközelebbi ünnepélyes közgyűlésén maga is igaz kegyelettel ünnepli meg a halhatatlan költő emlékét, örömmel fog megjelenni a szép ünnepélyen, hol egy nagy magyar város ünnepli nagyfiát, ki nemcsak az övé, az ő dicsősége, hanem az egész magyar nemzeté.

A Kisfaludy-Társaság hódolatát a nagy költő iránt azzal is kifejezni óhajtja, hogy a Csokonai-Kör ünnepélyén tagjainak minél nagyobb számával kívánja magát képviseltetni. Társaságunk elnökén, Beöthy Zsolton és másodelnökén, Barzavicz J. Liberten kívül már eddig Alexander Bernát, Ferenczi Zoltán, Négyesi László és Radó Antal jelentették be megjelenésüket, de valószínűleg társaságunk tagjai közül még mások is csatlakozni fognak a küldöttséghez.

Fogadja Nagyságod kiváló tiszteletünk nyilvánítását.

Budapest, 1904. évi december hó 5-én.

Beöthy Zsolt,

a Kisfaludy-társaság elnöke.

Vargha Gyula,

a Kisfaludy-társaság titkára.

— **Hentesek és mészárosok bálja.** A Debreczeni hentes és mészáros ifjuság 1905. évi január hó 7-én, szombaton az „Arany Bika” szálloda dísztermében jó ékonyozóu zártkörű bált rendez, belépti díj: személy-jegy 2 kor. család jegy (4 személyre) 6 kor. páholy-jegy 8 korona. Páholyba lépőknek nem kell személy-jegyet váltani. Zenész: Kiss Béla zenekara. Kezdet 8 órakor. Jegyek előre válthatók: Némethy János, Gombos István, Fehér és Horváth és Kiss Gergely üzleteiben.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozásokat jelentették be: Baráth Lajos r. kat. 81 éves, Szolenszki János r. kat. 59 éves Kis János ev. ref. 3 napos. Jenői Mária ev. ref. 2 hó-

napos, Bajdó László ev. ref. 2 éves, Kis László ev. ref. 1 hónapos, özvegy Pázmány Istvánné Balázs Katalin r. kat. 68 éves, Borbély Sándor ev. ref. 50 éves, özv. Balázs Imréné Dandó Sára ev. ref. 78 éves, Horváth Mária Magdolna r. k. 3 éves, Fleischmann Szeréna izr. 16 éves, özv. Soltész Gáborné Szilágyi Erzsébet ev. ref. 78 éves.

— **Hajdumegye egészségügye.** Lósonczy Álmós dr. megyei tisztiorvos jelenti, hogy az egész megyében általános a tüdőlob, ami a gyermekeknek és korosabbaknál, mint azt a november hónapi halálesetek bizonyítják, életveszélyes. A múlt hónapban bélu-rutban kevesebben haltak meg, mint az előző év novemberében, de annál több olyan halál eset fordult elő, amelyet tüdőbaj, különösen tüdőgümőkór okozott. A roncsoló toroklob öt községben tizenöt esettel fordult elő, közülök 11 meggyógyult, egy gyógykezelés alatt van és három meghalt. Vörhenyben hét községben 69-en betegedtek meg. A vörheny egyébiránt Hajdunánáson járványként lépett fel. A megye három helységében 10 beteg feküdt hasi hagymázban.

— **Tolvaj hetes.** A nyár elején történt, hogy Kovács János, ki Lusztig Károly fűszerüzletében hetes volt, kiderült, hogy gazdája üzletéből rendszeresen lopja a fűszerneműeket. Bardócz András rendőrbiztos akkor rabizonyította a lopást, sőt büntársait is kikutatta. A lopott fűszerekből is sok előkerült. A debreczeni kir. törvényszék ma foglalkozott az ügyvel. A tanúk kihallgatása és perbeszéd meghallgatása után a kir. törvényszék Kovács Jánost lopásért 4 — hónapi fegyházra, feleségét bűnpártolásért 8 napi, Kaszás Istvánt, kinél a lopott holmikot találták, orgazdaság miatt két hónapi, a feleségét szintén bűnpártolásért két napi fegyházra ítélte jogerőssé vált ítélettel.

— **Gyászjelentés.** Vettük a következő gyászjelentést: Mély és fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtethetlen jó apának, apósnak, nagyapának, sógorának, nászunknak és áldott emlékü jó rokonnak néhai polgár Idősb Kovács Daniélnak f. hó 12-én estei 6 órakor, életének 77-ik, özvegyiségének 9-ik évében, hosszas betegség után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hűt tetemei f. hó 14-én délután 2 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Vigkedvő Mihály utca 54. sz. házuktól a Kistemplomban tartandó gyászima után a várad-utcai temetőbe örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és jó ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1904. decz. 12-én. Aldás és béke drága poraira! Gyermekei: Polg. Kovács János nevével Tőkés Rózával és gyermekeivel. Kovács Zsuzsánna férj. Polg. Szakácsy Andrásval. Polg. ifj. Kovács Daniél nevével Gede Zsuzsánával és gyermekeivel. Polg. ifj. Kovács Péter nevével Balogh Juliánával és gyermekeivel. Kovács Julianna férj. Polg. Tóth Istvánval és gyermeke. Unokái: Polg. Nagy István nevével Kovács Erzsébettel. Polg. Ferge István nevével Kovács Katicával. Sógora: Polg. Györffy Ferencz. Nászai: Polg. Gede Mihály és neje. Özv. Polg. Balogh Istvánné. Özv. Polg. Tóth Istvánné. Valamint számos rokon nevében is. A temetést Gebauer K. temetkezési intézete rendezi.

— **Rabsegélyző egyleti választmányi gyűlés.** A rabsegélyző egylet választmányja f. hó 15-én d. u. 5 órakor a törvéyszéki palota esküdti várakozó-termében gyűlést tart, melyre a tagokat személyenként meghívta. A gyűlés főtárgya az érkezett államsegély felhasználásának ügye leendő. Van szerencsém a választmány tagjait a gyűlésre itt a nyilvánosság előtt is meghívni. Debreczen, 1904. december hó 11. Csiky Lajos rabs. egyt. titkár.

— **Esti lakodalom.** Goldstein Bernáth debreczeni kereskedő tegnap ünnepelte szűk rokoni és baráti körben házassága huszonötödik évfordulóját. A szép és magasztos ünnepélyen jelenvoltak a jubilálók még

életben lévő szülei, kik most 75 éves élet-
erős, egészséges emberek. A gazdag teríté-
vacsora és alkalmi beszédek után táncz
következett. Kedves jelenet volt, mikor az
ünnepelt szülei a terem közepére állva
ifjui hévvel eltánczolták a magyar szót.

— **Vidékről bekerült uraságok** ül-
tek egy helybéli sörsarnokban a villás reg-
gelineél. Komoly beszédben, vig adomákban
tárgyalták a világ folyását, s alig akarták
elhagyni a kedélyes asztalt.

— Nekem mennem kell — szólott az
egyik — feleségem valami új francia re-
gényt bízott rám.

— Én is megyek — mondja a másik —
nászajándéku valami fényes képet szeret-
nék venni.

— Hogy el ne felejtsem — jelentkezik
a harmadik — kis fiannak jó írószerekre
van szüksége.

— Én meg valami divatos kuplé
hangjegyet vinném a leányomnak, jó
lesz a hosszú estékre — mondja a ne-
gyedik.

— No nekem csak gazdasági nyomtat-
ványokra és legfeljebb egy naptárra van
szükségem — szólott az ötödik, amint el-
ment.

— Csak tiz perc múlva újra együtt volt
mind **Hegedüs Sándor** Kossuth utcai
nagy könyvkereskedésében.

TAVIRATOK.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Óriási botrány a kép- viselőházban.

**Tisza nem mert megjelenni a
Házban.**

Budapest, decz. 13. A magyar
parlament ma délelőtt, mikor az
új ülészakot kellett volna meg-
nyitni, piratlan jelenet színhelye
volt.

Az egyesült ellenzék reggel
egynegyed 10 órakor Kossuth,
Apponyi vezetésével zárt négyes
sorokban — összesen 120 képviselő
— vonult a képviselőházba.

A képviselőház előtt nagy
rendőri apparátus volt készen-
létben.

Ahogy a képviselők a parlament ka-
puja elé értek, a portás utjokat állotta
és kijelentette, utasítást kapott arra,
hogy a képviselőket csak egyenként
beocsájtja be a házba.

Ez a kijelentés leirhatalanul felhábo-
rodást és izgalmat keltett és a képviselők
nem respektálva, négyesével akartak a par-
lamentbe menni, de a portás utjokat ál-
lotta.

Justh Gyula erre a portást ar-
cuzul ütötte, félredobta és a képviselők
bementek a házba.

A képviselők bevonulását a rendőrség
is megakartá akadályozni, de nem sikerült.

A képviselők egyenesen az ülésterembe
vonultak, hol legnagyobb meglepetésükre
Farkas János terembiztos vezérlete alatt az
összes darabantok fel voltak állítva.

Lengyel Zoltán az első eléje ke-
rülő darabantot felpofozta, mire a kép-
viselők mindnyájan nekiestek a dara-
bantoknak, hogy az ülésteremből ki-
zavarják őket.

Valóságos harc fejlődött ki az ülés-
teremben. Míg a képviselők egyrésze a da-
rabantokkal viaskodott, azalatt egy másik
csoport szétrombolta az elnöki emelvényt,

széttörte az elnöki széket, leszedte a pa-
dokról a léczeket és nekiestek a daraban-
toknak, akik kimenekültek a teremből.

Bakonyi Samut egy darabant meg-
ütötte, mire Bakonyi egymaga neki esett
a darabantnak és kidobta a teremből.

A darabantok közül hatot úgy meg-
verték, hogy súlyos sebekből vérezve feküd-
tek az ülésteremben és a mentők szállították
el. Azok között volt Farkas János fő-
terembiztos is.

A képviselőház tanácskozó terme ret-
tenetes képet nyújt. Az egész terem szét
van rombolva, úgy hogy ott tanácskozni
nem lehet.

Ez az egész jelenet az ülés megke-
zdése előtt történt.

Az ülést azonban nem tartották meg.

A dulakodás alatt megjelent Tisza a
teremben, de alighogy belépett, látva az iz-
gatott hangulatot, kifutott a teremből és
egyenesen a miniszterelnöki szobába sietett.

Tisza Perczellel és a kormánypárt tag-
jaival tanácskozni kezdett és kijelentette,
hogy **egy ilyen részeg banda** viselke-
désével szemben nem szabad elhamarkodni
a teendőket.

A tanácskozás eredménye az lett,
hogy a **kormánypárt elvonult a
szabadelvű párt pelyiségébe, ha-
tározni a teendők felől.**

A tanácskozás fél 2 órakor még tart.
Az ellenzék rendkívül harciasan vi-
selkedett.

Mit fog tenni a kormány?

A kormánypárt értekezlete.

Budapest, decz. 13. A kormánypárt
értekezletét 12 órakor Podmaniczky Frigyes
báró nyitotta meg.

Legelsőnek Tisza István szólalt fel és
azt mondotta, hogy a képviselőházban ma
történeteket okvetlenül meg kell torolni.

Az, ami történt, nem egyéb, mint a
közvetlen megrongálása és azért bünvádi
feljelentést kell tenni úgy a kezdeménye-
zők, mint a végrehajtók ellen.

**A feljelentést a kormány ne-
vében még ma meg fogja tenni.**

Tisza ezután kijelentette, ha a
**mai dolgok megismétlődnek, ha-
ladéktalanul a nemzetre fog ap-
pellálni.**

Daniel Ernő báró volt miniszter szó-
lott ezután. 35 éves tagja a szabadelvű
pártnak, de még ilyen eset nem fordult elő.
Reméli, hogy a párt nem lesz gyáva és ki-
tart vezére mellett.

Szentiványi Árpád szólott ezután:

— Itt vagyok és itt maradok! Kez-
dette beszédét. Kéri Tiszát, ne tegyen olyan
intézkedéseket, melyek az izgalmat még
jobban fokozzák. A pártból kilépetteknek
most az volna a kötelességük, hogy a köz-
vetítő szerepet vennék magukra és valami
közbejárást hoznának létre.

Tisza válaszolt. Kijelenti, hogy ő
minden közbejárást elfogad, de a maga ré-
széről nem kezdeményezi. Ő a békés elin-
tőzésre mindenkor kész volt, de ez nem
jelent azt, hogy a maihoz hasonló esetek
előfordulhatnak amit túrai nem lehet és
megtörülés nélkül hagyni nem szabad.

Szentiványi szólalt fel újból. Kijelenti,
fél attól, hogy az izgalom átterelődik az
utczára és ártatlan emberek vére fog
folyni.

Tisza azt feleli, ha az ellenzék a har-
czot az utczára viszi, reméli lesz törvény és
bíró az országban, aki utját tudja vágni
annak, hogy politikai kérdéseket ne az ut-
czán döntsének el.

Végül kijelentette Tisza,
**hogy a kormány határozata sze-
rint a képviselőház holnap d. e.
10 órakor ülést tart és ha a mai
események ismétlődnek, nyomban
felosztatja a házat.**

Az értekezlet ezzel véget ért.

Minisztertanács.

Budapest, decz. 12. A képviselőházban
delőtt 11 órakor az ülésteremben lefolyt iz-
galmas jelenet után minisztertanács volt.

Katonaság a parlamentben.

Bpest, decz. 13. A minisztertanács határo-
zatából kifolyólag Tisza telefonozott a ka-
binet irodába, tudatta a házban történt esemé-
nyeket s kérte az uralkodót, engedje meg, hogy
holnap, ha a maihoz hasonló események
mégismétlődnek, vagy azonnal felosztat-
hassa a házat, vagy pedig katonaságot
vezényelhessen a képviselőházba.

Az uralkodó válasza még ismeretlen.

Az ellenzék a sebesült dara- bantokért.

Budapes, decz. 13. A szövetkezett
ellenzék a sebesült darabantok javára gyű-
jtest rendezett. Az ellenzék sajnálja a sze-
gény embereket, mert csak eszköznek te-
kintik őket Tisza kezében. A gyűjtest
Battyány Tivadar gróf nyitotta meg 200
koronával.

A szövetkezett ellenzék gyűlése.

Budapest, decz. 13. Az ellenzék d. u.
2 óráig az ülésteremben tartózkodott, várva
mikor nyitják meg az ülést.

Ez azonban nem történt meg.

Az ellenzék ma este 6 órakor gyűlést
tart.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Esküdtbírói főtárgyalás. A debre-
czeni esküdtbíróóság előtt egy 37 éves ass-
zony és egy 15 éves leány áll emberölés-
szel vádolva.

Ez évi augusztus 29-én Hajduböször-
mény határában revolverrel megölték Cs.
Tóth Imréné Bodnár Juliánát. A holttestet
másnap egy elhagyott kutban találták meg.
A gyanu Z. Fekete Imréné János Zuzsán-
nára és Fülöp Juliánára esett, kik a meg-
gyilkolt asszony tanyája mellett laktak és
akik 30-án reggel szekéren szállítottak va-
lamit, ami többek állítása szerint véres
ruhadarabokkal volt letakarva. A vizsgá-
latot megindították és ennek során egyre
világosabban látszott, hogy Tóthné a vád-
lott asszony és leány ölték meg és dobták
a kutba, bár ők azt állítják, hogy tengerít
vittek a szekéren. A debreczeni kir. törvény-
szék mint esküdtbíróóság tegnap kezdette
meg ebben az ügyben a főtárgyalást, me-

Ilyen az esküdtsek a következőképpen alakult meg:

A törvényszék elnöke dr. Oláh Miklós; szavazóbírák: Tóby István és Tatay Ferencz, a vádhatóságot dr. Udvarhelyi Dezső képviseli. Feketénét dr. Kardos Samu, Fülöp Juliánát dr. Olchvári László hivatalosan kirendelt ügyvéd védi. Orvosszakértők: Dr. Isoó János törvényszéki és dr. Pápay Kálmán hajduböszörményi orvos. Fegyverszakértők: Ackerman János és ifj. Tatár János 3-ik honvéd gyalogezredbeli fegyverszakértő-mesterek és Skóth Lajos ellenőrző fegyverszakértő. Jegyző: Tormássy István. Az esküdtsek tagjai:

Rendes esküdtek: Tóth András, dr. Bacsó Dezső, Kiss Imre, Barra Gyula, Kovács Mihály, Pető Lajos, Ménes Gábor, Balogh Imre, Szliuka István, Tóth Bálint, Bartha Mihály, Emerich Arnold.

Helyettes esküdtek: Szekerka Róbert Béla, T. Nagy János.

A vádlottakon és a megölt asszony férjén kívül egész sereg tanu van beidézve.

Tegnap a két vádlott nőt hallgatták ki, akik mindketten tagadásban vannak, bár sok körülmény ellenük vall. Az áldozat férjét és még egy tanut hallgatták ki azután, de ez nem sokkal vitte előbbre a tárgyalását ennek a rejtélyes gyilkosságnak.

Ma folyták a tárgyalást óriási hallgatóság előtt. Két gyermeket hallgattak ki. Az egyik a megölt asszonynak hat éves fia, kinek vallomása kevéssel vitte előbbre az ügyet. A másik tanu Fülöp Ferencz 9 éves fiu, ki sok, agyilkosság előzményére vonatkozó dolgot mondott el, de a gyermek mondasait annál kevésbé lehet elhinni, mert a többi beidézett tanu állítja a szerint a kis fiu mindig hazudik. Ez a tárgyalás során is többször beigazolást nyert. A főtárgyalást déli háromnegyed 12 órakor az elnök beakasztotta, mind a két szavazóbírónak másik tárgyaláson akadt dolga. A titokzatos ügyben ma délután 3 órakor folytatják a főtárgyalást, mely a legjobb esetben holnap ér véget, de még három napig is eltarthat.

Az elhagyott leány bosszuja. A berlini esküdtbírószak érdekes fölmentő ítéletet hozott. Baehr Emma huszonkét éves varrónő volt a vádlott, aki hűtlen kedvesére, aki egy másik leánnyal váltott jegyet, revolverrel kétszer rálőtt és a nyakán és lábán megsebesítette. A leány azzal védekezett, hogy a revolver akarata ellenére sült el. Az esküdtek ezt a védelmet elfogadták és a vádlott leányt fölmentették.

VEGYES HIREK.

* **A demokratikus gróf.** Hiába demokrata valaki, hiába pártolja az ipart és keresi a polgári művészek vagy művésznők társaságát, ha grófnak született, mégis csak grófnak marad és megveti az emberiségnél azt a részét, mely a született bárón alul van. De ne elmélkedjünk, hanem térjünk át arra, amiről szó van. Pénteken este történt a királyszínházban: a legdemokratikusabb grófi veterán egy hölgy és egy katonatiszt kíséretében megjelent a cukrászszalon előtt, ahol sokan tolongtak és vagy maga, vagy kísérete fogyasztott egyet-mást. Mikor fizetésre került a sor, igen épületes jelenet játszódott le; a gróf rámutatott az egyik tátra: „innen két darab!” — majd a cukorkazacsokos tátra: „innen egy!” — „Nyolezvanégy krajczár”, mondja a cukrászleány. — „Hogy lehet az?” — fortyant fel a gróf — „három darab sütemény csak nem kerülhet 84 krajczárba?” — „Nem is! de egy zacskó cukor 60 krajczár és két sütemény 24 krajczár.” — „Sütemény volt csak!” — „Akkor csak 36 krajczár; a kegyelmes ur tévedt a mutatásban!” — „Nem tévedtem én, hanem maga csalni akart!” — „Csalni!” — monja a leány már sírva — „hiszen hasznom sem volna belőle, a pénz nem az enyém.” —

„Mindegy az, a család már benne van a csöcselék vérében!” — és azzal távozott a gróf ur. A körülállók ámulva hallgatták a hangos szóváltást és a legdemokratikusabb gróf véleményét a „csöcselékről”, de közbeszólni nem mert senki, nyilván a kíséző katonatiszt kardjától való félelemtől; de a leányt, megrohanták, hogy mért nem adott goromba választ. „Elvesztem rögtön a kényeremet!” — volt a helyes felelet. Így vélekednek nálunk a demokratikus grófok és így viselkedik bátor polgárságunk, mikor arisztokratikus demokratákkal áll szemben.

* **Lujza hercegnő ügye.** A bécsi főmarsalli hivatal megkapta Parisból a hivatalos értesítést, hogy Koburg Lujza hercegnő ügyében e hó 17-ére rendeljék el a tárgyalást; a sajnáparti bíróság előtt ugyanezen napon fog megtörténni dr. Magann és dr. Garnier szakértők eskütétele. Ezt az értesítést kapta a belga király is és a szász államminiszterium. Mivel Koburg Fülöp herceg neje ügyeinek további fejleményeiben semlegességet fog tanusítani — mint az már kijelentette, — dr. Bachrach ügyvéd, jogtanácsosát nem küldi el a tárgyalásra. Dr. Feistmantel, a hercegnő ügygondnoka és dr. Stimmer ügyvéd ellenben részt vesznek a tárgyaláson.

* **Kiaz aradi oláhok királya?** Az Aradon megjelenő Tribuna című oláh újság azt a hirt, hogy Károly román király testvére meghalt, Királyi házunk gyásza ez. cikkben közli legutóbbi számában. Tudunkkal Dákórománia még nincs meg, s Károly király egyelőre csak román király és nem minden romá oké. A Tribuna-nak ugyanebből a számából megtudjuk, hogy a lap szerkesztőjét, Boku Szevért, aki a büntetés elől Romániába szökött, Russulirán Jánostól most vette át az újság vezetését, a nagyváradi királyi tábla 3 hónapi fogságbüntetésre ítélte felségértésért. Ilyenek azok az oláhok, akik a magyar nemzetet szünetlenül denuncziálják illojalitásért.

IRODALOM.

Közhasznú könyvtár. Végre egy „hazai gyártnány”, amely a hasonló külföldiekkel mindenképpen megállja a versenyt. Olcsó, jó és szükséges. Szükséges már azért is, hogy kiszorítsa innen a német, de főleg az osztrák könyvkereskedelmet. — Tetszetős, szép füzetecskék, egytől-egyig érdekes, magas irodalmi színvonalon álló olvasmányok, tényleg, már az eddig megjelent negyven füzetben is mindenről van itten szó, ami közhasznú. Van illemtan, pohárköszöntő, francia négyes, általános táncoktatás, mindenféle sport és társasjáték, mindenféle népszerű orvosi művek. A szerkesztőség tekintettel van a mindennapi élet szükségleteire, a kérdéseket pedig modern szociálpolitikai alapon tárgyalja és oldja meg.

A szerkesztőség élén a fővárosi író és hírlapíró gárda egyik jónévű tagja, Illosvay Hugó áll. Minden füzet önálló egészet képez és minden könyv- vagy nagyobb papírkereskedésben 12 fillért kapható. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

REGÉNYCSARNOK.

Helyes elintézés.

Írta: **Abonyi Árpád.**

A fiu intett, hogy érti.

— De ne értsd, hallod-e! Nem azért mondtam, hogy megértsd, hanem azért, hogy mátol kezdve lenyergelsz és Gregon Biluska házatája körül nem mutatkozol. Értetted?

A fiu erre is ráintett, hogy érti.

Ugyis ez volt szándékában; azt a levelet is azért kezdte írni, hogy bucsut vegyen benne az asszonytól, aki maga is arra kérte, hogy „kimélje meg látogatásaival”, mert félti a jó hírnevét. Még könnyezett is. Bizony, tegnap délután is, tegnapelőtt is... igen érzékeny, finom nő. S főleg nagyon fél az urától. Ez a durva ember azzal fenyegetőzött, hogy ha még egyszer együtt találja őket, hát akkor olyan „tettet követ el” — ugymond — hogy szörnyűség lesz.

— Micsodaaaa?... Fenyegetni merészt az a félparaszt cseh? — fortyant fel az öreg ur és rácsapott tenyerével az asztalra.

— Ugy látszik...

— Tudja, hogy az én öcsém vagy?

— Hogyne tudná!

— Óriási szemtelenség! — lármázott, önmagát ingerelve az óbester. Lelővi a kutyámat s még ő fenyeget! Bagázs... Szóval, csak annyit mondok, hogy az ilyen Biluska-féle fráter harmincz esztendővel ezelőtt nekem mert volna efféle tenni: olyan zablát szoritottam volna harapós papulájába, hogy valamennyi foga beletörik. Persze, a mai generáció... gyenge material... vér nélkül. Azaz, hogy...

— Bátyám bizonyosan megtánczoltatta volna?

— Azaz, hogy ilyesmiről szó sincs és nem is ezt akartam voltaképpen mondani — javította ki magát az óbester — hanem azt akartam mondani... egy szóval... sőt bizonyosan... Más szóval, hogy ennek a Biluskának voltaképpen igaza van, midőn nem tűri, hogy szénáját az orra előtt lopják.

Erre az én időmben is kemény büntetés dukált, de a huszár — öcsém, tanul meg — azért huszár, hogy ne nappal lopja lovának a más szénáját, hanem éjjel, amikor senki sem látja. Azaz hogy megtiltom, hogy ezt a számaszágot, ami most véletlenül kicsuszott a számon, komolyan vedd! Hallod-e, ilyesmit csak úgy a levegőbe mond ki az ember, de maga sem hiszi. Értjük?

— Igenis, értjük...

— Csak azért, különben beleüthet az istennyila! Egyéb sem kellene, csak hogy egy ilyen falusi... páva miatt, valami bajod legyen. Még megsörétezne az a paraszt. Az ilyen féltékeny csehet jobb valami csinosan kieszelt taktikával lefegyverezni. Például, az ember meghívja valami kirándulásra, vagy más ilyesmire, nejevel együtt, ami nem kelt gyanut... ideát pl. a bucsujáró helyre, kocsin, pár üveg pezsgővel, et cetera... Azaz hogy egy szót sem szoltam! Azaz hogy csak annyit mondok, hogyha még egyszer meglát valaki az erdész háza körül, rögtön fölpackoljak és haza küldelek. Tessék ezt komolyan megjegyezni.

— Igenis — felelé a fiu, miközben felállt s az asztalra dobozt levelet zsebre vágta — igérem, hogy többé nem fog meglátni senki...

— Helyesen öcsém, helyesen! — bölintott fejével az öreg ur és kegyelmesen elbocsátotta az ifjut. Aztán megállt és elégedetten mondta: azt hiszem, hogy ezt fífikusan és helyesen intéztem el. Holott goromba is lehettem volna.

(Folyt. és vége.)

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent-Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és a fehér literjét 30 krajczárért, a verest 40 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény. Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Kedvező alkalom!

Karácsonyi ajándékok bevásárlására

A Miklós és Markbreit féle

csódtömeget

Markbreit Miklós megvette és azokat a czég régi üzlethelyiségében (Piacz-utca 19. sz. a., a Nagytözsde mellett) csaknem félárban elárúsítja.

Nagy raktár van: bazáraru cikkekben, gyermekjátékokban, babákban, dohány, szivar, és cigaretta tárczában, kalapokban, nyakkendőkben, mindenféle ajándéktárgyakban és számos itt fel nem sorolható cikkben, melyek csaknem féláron lesznek elárúsítva.

PEKAREK
CHINA és CEYLON
TEA

minőségénél fogva bármely más theával nem pótolható, miutau finomsága ereje és zamata a régen bevált keverési módszer által felülmuhatatlán marad. Senkise mulasszon el egy kísérletet megtenni. Csak eredeti csomagokban kapható minden finomabb drogusita, fűszer- és csemege kereskedésben.

Debreczenben képviselve:

Halmágyi József

ur által.

Szolid kiszolgálás!

Karácsonyi és ujévi

ajándéknak legalkalmasabb tárgyak u. m. Dilmár-féle asztali lámpák, üveg diszvázák, chinai ezüst tárgyak, majolika és porcellán áruk, csészék stb. érkeztek

Pájer József utóda

üveg és porcellán kereskedésébe Debreczen, Simonffy-u., Városi bérházépület.

Jutányos árak!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy Neuhauser Károly üzletéből, hol több éven át működtem és kellő tapasztalatot szereztem, kiléptem és Piacz-utca 72. sz. alatt

órásüzletet nyitottam.

Ajánlom fali, inga, zseb- és ébresztő órámat, legjobb minőségűt legolcsóbb árak mellett.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Szives pártfogást kérek

tisztelettel

Skoth Ferencz,

órás.

Debreczen, a vasutól jobboldalon, első órásüzlet

Akarja Ön a meghűlést kikerülni?
ugy hordjon

Storm Slipper
sárczipót

BOSTON Rubber Shoe Co.-tól

Bostonba U. S. A.

A bostoni Storm-Slipper könnyűségénél és elegáns formájánál fogva előnyösebb valamennyi nehéz sárczipónél, mert ezek óvják a lábukat a nedvességtől s kellemes viselni is

Figyeljenek a védjegyre.

Kapható Debreczenben: Kállai Lipót, Fekete Jakab, Fenyő Sándor, Mandel Lipót és Borsos Katánál.

Nagybani eladás

Wellisch Frankl & Co.

Wien, Fleischmarkt 14.

Zádor Lajos

divattermében

december 31-ig ritka alkalmi bevásárlás női divatcikkben:

Finom gyapju szövetek, selymek, diszek,

női és gyermek felöltők,

bluzok, szörme boák és karmantyuk, rendkívüli leszállított árakban.

Mult évi cikkek minden árban ki-árusítatnak.

Az 1895. évi kairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállásokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ és ERŐ FLUID

biztos s kiváló gyors hatása a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m. **oszvény, csúsz, reuma, ischiás, asztma** stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idült eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejfájást 5 p. alatt megszüntet

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér

Főraktárak Budapestben: Török József gyógyszerárában, Király-utca 12, valamint dr. Egger A. gyógyszerárában, Váci-körút 17. szám. — Ugyiszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárában, valamint a készítő

Widder Gyula

gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely 11. szám.

Ugyiszintén: Debreczenben Mihailovits Jenő, dr. Rotschnek V. Emil, Tóth Béla, Szilcz Ferencz gyógyszerészeknél.

Apró hirdetés...

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontatlanválaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

KÜLÖN BEJÁRATU, butorozott szoba Széchenyi-utca 20. számú háznál kiadó.

6476. tk. sz.
1904.

Árverési hirdetmény.

A püspökladányi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy kir. kincslár végrehajtható Nemes István nádudvari lakos végrehajtást szenvedő elleni 116 kor. 5 fillér tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a püspökladányi kir. járásbíró) területén levő Nádudvar községben fekvő, a nádudvar 3355. sz. tjkvben Nemes István

nevén álló + 1. sor 3123. hrsz. ingatlanra 800 koronában és + 2. sor 197/a/9. hrsz. ingatlanra 40 koronában, összesen tehát 840 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi december hó 30. napján délután 3 órakor Nádudvar köz ég házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 84 koronát készpénzben, vagy az 1881. XX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rend let 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elsmévényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Püspökladányban, 1904 október 15.

Laczkovics Gábor,
kir. tszéki bíró.

Alkalmas

Karácsonyi ajándékok

Egyes ruhára való szövetek

Bluz szövetek

Selyem bluzok

Selyem és csipke sálak

Színházi fejkendők

Selyem kendők

Legyezők

Nyakkendők

Női kézi selyem és bőr táskák

Diván párnák

Zsebkendők

rendkívüli olcsó leszállított árak mellett kaphatók

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-utca 5. zs.

Vigyázzon!!

Ha arany-, ezüst- és ékszerárut vásárol, hogy azt csak szolid helyen szerezzé be

Karácsonyi és ujévi ajándékok

legalkalmasabb aranyóra, ezüstóra vagy ékszertárgy.

Szegény és gazdag egyaránt megtalálja azt amit keres.

Szép ajándékot

épp úgy vásárolhat

néhány koronaért

mint sok pénzért.

Halász Nándor ékszerész és órás

üzletében. Debreczen, Piacz-utca 24. a fehérló száloda épület.

Dustartamu árjegyzékemből különösen kiemelem a következőket:

46. sz. Valódi 14 karátos arany nyaklánc szívvél	6 frt. 50 kr. és feljebb.
31. " " 14 " " gyűrűk	2 " 80 " és "
235. " " 14 " " jeggyűrűk karika	5 " " és "
90. " " gyémánt gyűrűk	9 " " és "
42. " " 14 karátos arany karék	12 " " és "
38. " " 14 " " broschok	4 " 50 " és "
27. " " 14 " " arany kereszt	1 " 90 " és "
21. " " 14 " " női arany órák	12 " " és "
58. " " 14 " " férfi arany órák	36 " " és "
66. " " 14 " " arany nyakkendőtűk	3 " 50 kr. és "
75. " " ezüst óra	5 " 50 " és "
196. " " nickel óra	2 " 86 " és "
201. " " tula óra	7 " 80 " és "
350. " " ezüst láncz	1 " 15 " és "
414. " " " karperecz	2 " " és "
18. " " " Ébresztő órák	1 " 80 " és "
44. " " 14 karátos karika függő	1 " 60 " és "

Vidéki megrendeléseknél elegendő a számra hivatkozni.

Aláírási felhívás.

A Hajdumegyei Népban mint szövetkezet 1905 január 1-én megnyitja a második évtársulatát. Felhívjuk Debreczen város és vidék közönségét ezen második évtársulatba való belépésre.

Az általános bizalmat, melyet úgy a tőkegyűjtő, mint a hitelt igénylő közönség intézetünkbe helyezett, leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy dacára rövid egy esztendő fennállásnak tagjai száma máris meghaladja a 800-at, kik 4500 tőrszövegére több mint 120 000 koronát fizettek eddig be, mely összeg az évtársulatok tartamát véve alapul, 600.000 korona tőrszövegét tőkének felel meg.

Egy tőrszövegére hetenként öt éven át 50 fillér (25 kr.) fizetendő. Az így öszegyűlt tőrszöveg várható haszoneredményre, mely mint már eddig megállapítható:

6% kamatozásnak felel meg, a tagok között tőrszövegeik arányában lesz felosztandó.

A szövetkezet tagjai olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig előlegképen befizetésük 1/10 része erejéig, megfelelő kezesek jóállása mellett; továbbá arany-ezüstnemű és értékpapír zálogra, végül jelzálogra.

A kölcsönök kamatai úgy mint eddig, a tőrszövegekkel együtt hetenként is fizethetők és emellett jövőre a közönség kényelmére újabb előnyös újításokat hozunk be.

A második évtársulatba belépő tag hitelre már most igényt tarthat mely esetben a befizetések csak a jövő év január elsején kezdődnek, mely körülmény megkíméli az új tagokat a folyó év elmúlt heteinek és késedelmi illetekeinek levonásától.

Jelentkezések a második évtársulatba való belépés iránt az intézet helyiségében (Piacz-u. 26. sz., főtőzsde épületében) bármely nap délután 3 óráig eszközölhetők.

Debreczen, 1904 november hó.

Dr. Révy Nándor, jogtanácsos.

Dr. Brukner Ernő, elnök.

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1904.